26րդ ՏԱՐԻ ՈՒՐԲԱԹ 24 ՄԱՐՏ 1895 ԹԻՒ 1121

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՇԱՀՆԱԶԱՐ

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ
ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ, ԷՍԿԻ ՊԱՆՔ ՕՍՄԱՆԻ
Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի դարձուիր

Bureaux du Journal HAÏRÉNIK
GALATA, ancien local de la BANQUE IMP. OTT.
CONSTANTINOPLE

10 ՓԱՐԱՅ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ համար	300 Թիւ	75 ղրշ.	Մէճիտ
» »	150 »	40 »	»
Գաւառները	300 »	100 »	»
»	150 »	50 »	»
»	75 »	25 »	»
Օտար երկիր	300 »	25 ֆրանք	
Ռուսիա	300 »	10 ռուբլի	

Թղթատարի ծախքը Խմբագրութեան վրայ
[Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրշ. փոստայի փուլը 100 ղրուշի տեղ]։

غلطه‌ده اسکی بانق عثمانیه
حیرنیك غزته‌سی اداره‌سنه

10 ՓԱՐԱՅ

ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ ՓՈՂԸ

Յոյն բարերար մը որ իր անունը գաղտնի պահել կ'ուզէ . . .

Յոյն բարերար մը որ իր անունը գաղտնի պահել կ'ուզէ . . .

Յոյն բարերար մը որ իր անունը գաղտնի պահել կ'ուզէ . . .

Բարեգործական լուրերու այս միօրինակ շարադասութիւնը շաբաթներէ ի վեր է կ'արձանագրուի Պոլսոյ մամուլին մէջ։ Այս «նորութիւնը» ո՛րչափ ալ անհաւատալի երեւնայ մերիններուն, ո՛րչափ ալ զայրոյթ պատճառէ մեր բարերարներուն ու բարերարուհիներուն, բայց և այնպէս իրողութիւն մըն է որուն վրայէն չենք կրնար անցնիլ լռութեամբ։

Յոյներու ներքին կեանքը մեզի անծանօթ է, ուստի և չենք կրնար հաւանական ենթադրութիւն մը ընել թէ ինչ շարժառիթներէ մղուած յոյն նուիրատուներէն մէկ քանին կ'ուզեն գործնական կերպով յարգել բարեգործութեան մը մէջ աջ ձեռքին ու ձախ ձեռքին իրարմէ անտեղեակ մնալուն յանձնարարութիւնը։ Կրնանք ուրեմն ընդունիլ թէ այդ հարուստները հաճոյքնին կը փնտռեն իրենց ըրած բարիքին նոյն իսկ արդիւնքներուն մէջ. «բարեգործութիւնը բարեգործութեան համար» սկզբունք մըն է որ ինքնիրենը կրնայ հրճուեցնել մարդուս սիրտը։ Ու մարդիկ իտէալ կատարելագործութեան մը մօտեցած պիտի համարուին թերեւս այն օրը որ ընկերութեան հանդէպ ունեցած պարտականութիւններնին կատարեն՝ առանց անոր փոխարինութիւնը փնտռելու ուրիշներուն ստորնացման արտայայտութեանը մէջ։

Չենք գիտեր թէ Հայոց մէջ ինչ տեսակ իրարանցում առաջ պիտի բերէ հայու մը իր անունը գաղտնի պահել ուզելով հանրութեան դրամական ծառայութիւն մը մատուցած ըլլալուն լուրը — եթէ երբեք լսուի։ Որովհետեւ ըսուած է թէ աշխարհիս վրայ ամէն բան կարելի է, ուստի և մենք ալ կրնանք ենթադրել թէ հայ մըն ալ կրնայ փորձ մը ընել թէ արդեօք անձայն անշշուկ բարիք մը ինչ ազդեցութիւն կրնայ յառաջ բերել։ Կարծենք թէ եզական տեսարանի մը հանդիսատես պիտի ըլլանք այն ատեն։ Ամբողջ հայ ազգը պիտի նմանի իր կողմնացոյցը կորսնցուցած նաւու մը։

Փորձը չեմ կարծեր որ յաջող հետեւանքներ ունենայ և այն ատեն պիտի շուարինք, պիտի զայրանանք, հետաքրքրութիւննիս պիտի մտրակի որ մեծ գայթակղութեանց առջեւը առնելու համար թերեւս պէտք ըլլայ ուրիշ մարդու մը անունը տալ։ Մեր ժամանակակից աւանդութիւնը ցոյց կուտայ թէ հետաքրքրութիւնը ինչ հետեւանք կրնայ բերել երբոր մարդ մը իր անունը ծածուկ պահելով բարիք մը ընել ուզէ։ Այս բացառութիւնը մէկ երկու անգամ պատահած է և համը բերաննիս մնացեր է։ Կը յիշուի թէ առջի Մատթէոս Պատրիարքին օրովը հայուն մէկը 50,000 ղրուշ ուզած է նուիրել եկեղեցիի մը և գացեր Պատրիարքին խօսեր կամ դրամը յանձներ է։ Եւ ահա ամիրային մէկը իրար կ'անցնի, կ'ուզէ գիտնալ թէ «իրենցմէ» ո՞վ է այդպիսի գումար մը ծածկաբար նուիրողը։ Ի զուր Պատրիարքը կ'ըսէ թէ տուողը «իրենցմէ» չէ։ Կարելի՞ բան է որ ամիրաներէն —ժամանակին «ազնուաշուքներէն» — դուրս մէկը բարիք մը ընելու համարձակութիւնը ունենայ։ Պատրիարքը կ'ըսէ թէ խոստովանանք է, չի կրնար նուիրատուին անունը դուրս հանել։ Ամիրաները, թէեւ շատ քրիստոնեայ մարդիկ, բայց և այնպէս ամէն մէկը Պատրիարքին գլխուն մէյ մէկ կաթողիկոս էին, հետեւաբար և համարատու։ Պատրիարքը որ աշխարհական կաթողիկոսի մը լուծը գէթ այս պարագային մէջ տանիլ չէր ուզեր, կը դիմադրէ.— Խոստովանանքդ պահէ, ապաշխարանքդ ալ կուտանք, ըսաւ ամիրան, ու միւս օրը Պատրիարքը հրաժարեցաւ։

Այս դէպքը իբր պատմական եղելութիւն մը արձանագրուած է, ու երբ մէկը փորձութիւն ունենայ դրուատելու առանց Գաբրիէլեան փողի անձայն բարեգործութեան հրապարակները, պատասխանը կ'ըլլայ, —Աղէկ կ'ըսէք, աղէկ կ'ըսէք, ժամանակաւ մէկն ալ ատիկա ըրաւ և գլխուն ինչ փորձանք բերած ըլլալը գիտենք։ Իրաւ է որ առանց Գաբրիէլեան փող հնչեցնելու այդ բարերարութիւնը կատարուեցաւ բայց ժամանակին պատրիարքին գլխուն ալ Միքայէլեան փողը հնչեցուցին։

Անշուշտ այս «բարիսրտութիւնն» է պատճառը որով Հայը չի կրնար մտաբերել պզտիկ բարիք մը ընել առանց տիեզերական ազդարարութեան, առանց հանրային երախտապարտութիւն պահանջելու, առանց այլին ամէն գործերուն վրայ բացարձակ ազդեցութիւն բանեցնելու յաւակնութեան։

Այս ամէն արդարացուցիչ պատճառներուն հետ մէկտեղ երբ իր ամբողջութեանը մէջ կը քննենք յունական բարեգործութիւնը ու նկատողութեան կ'առնենք նուիրատուութեան եղանակին պարզութիւնը որ պարտականութիւն մը կատարելու սահմաններէն անդին չանցնիր, պէտք է ընդունինք թէ մեր բարեգործութիւնները իրենց մէջ չտեսութեան պէս բան մը կը պարունակեն։ Չտեսութիւն տուողին կողմէ, չտեսութիւն առնողին կողմէն։

Չտեսութիւնն ալ ռամկութեան պայմաններէն մէկն է։

Ա. Ա.

ԿՈՎ ԵՒ ՀԱՒ

Տօքթ. Յ. Թիրեաքեան էֆէնտիէն ըստացանք նամակ մը, որով մեզ կը յայտնէ թէ անձամբ հարցափորձի երթալով ստուգած է թէ Հիւանդանոցը ունի 9 կով, 12 հորթ։ Կովերը կուտան օրը 44-50 օխայ կաթ։ Գալով ուրիշ կարգի ընտանի անասուններու, ըսած են իրեն որ Հիւանդանոցը ունի 3 ձի, 3 ոչխար, 2 ջորի, 1 ուլ, 1 գառ։ Հաւ ալ ունի Հիւանդանոցը, բայց 4 հատ։ Կայ նաեւ 4 բադ։ «Նոյեան տապան» մը կազմելու դիտաւորութիւն կայ, որ ամէն տեսակէն մէկ կամ երկու զոյգ կը պահեն հոն։

Այս տեղեկութիւնները տալով, Տօքթ. Թիրեաքեան էֆ. կ'ուզէ որ ճանչցուի թէ Նախորդ Հոգաբարձութիւնը զանցառու գտնուած չէ այս մասին, եւ կը յաւելու. «Կը խոստովանիմ որ ընելու շատ բան կայ։»

Մենք մեր կողմէ կը յաւելունք որ նոյն իսկ արդի մէկ հոգաբարձուէն լսեր էինք որ օրական 40 օխա կաթը շատ անբաւական է, եւ խօսակցութեան մէջ կ'երեւի թէ սխալմամբ այնպէս հասկցեր էինք որ այդ 40 օխան ալ դրսէն կը գնուի։

Անասնաբոյծի մըն ալ յատկապէս հարցուցեր էինք որ կով մը երբ ընտիր է քանի՞ օխայ կրնայ կաթ տալ։ Պատասխանած էր. 8էն ա՛ւելի։ Եթէ Հիւանդանոցին այժմու 9 կովերը կուտան միայն 40-50 օխայ կաթ, հետեւցնելու է անկից թէ կամ ընտիր չեն կամ խնամուած չեն ինչպէս որ պէտք է։ Ասկէ տարին մէկ-երկու հարիւր ոսկիի տարբերութիւն մը կրնայ գոյանալ։

Միւս կողմէ Տօքթ. Թիրեաքեան կը խոստովանի որ միայն չորս հատ հաւ ունի Հիւանդանոցը։ Իսկ մենք ամէնքս ալ խոստովանինք որ 4 հատ հաւը չի բաւեր 800 պատսպարեալներուն։ Եւ անբաւական կը մնան նոյն իսկ եթէ 4 հատ բադերն ալ գան միանան 4 հաւերուն։

Նախորդ Հոգաբարձութիւնն ալ անշուշտ իբր արժանիքի տիտղոս չի կրնար յառաջ քշել 4 հաւ եւ 4 բադ պահած ըլլալը։

ՍՈՒՐԲ ԺՈՂՈՎՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Դ

Եփեսոսի Տիեզերական Ժողովը գումարուեցաւ 431ին, Թէոդոսի հրամանով։ Եփեսոս, որ չինուած էր այժմեան Այտըն նահանգին մէջ գտնուած Այասօլուք գեղին տեղը, քրիստոնէութեան ամենէն ծաղկած ու բազմամարդ կեդրոններէն մէկն էր։ Ինչպէս յայտնի է, Պօղոս առաքեալ այս քաղաքին մէջ եւս քարոզութիւններ ըրաւ եւ թուղթ մըն ալ ուղղեց Եփեսոսի նորահաստատ Եկեղեցիին։ Այս ժողովին ամենէն փայլուն ներկայացուցիչներն էին Աղեքսանդրիոյ Կիւրեղ հայրապետը եւ Մելտինի Ակակ հայրապետը։ Յունիս 22ին առաջին նիստը տեղի ունեցաւ Սուրբ Աստուածածին եկեղեցիին մէջ. Ներկայ էին 158 եպիսկոպոս, ամէնքն ալ յոյն երկիրներէն, Փոքր-Ասիայէն ու Եգիպտոսէն եկած։ Հռոմի պապին ղրկած եպիսկոպոսները ճամբան փոթորիկի հանդիպելով չկրցին ժամանակին հասնիլ ու ներկայ գտնուիլ նիստերուն։

Ժողովին մէջ երբ կարդացուեցաւ Նեստորի նամակը զոր ուղղած էր Կիւրեղ հայրապետին եւ որուն մէջ իր մոլորութիւնները կը պարզէր, ամէն ներկաները միաբերան սկսան գոչել.

«Ով որ Նեստորը չի նզովեր, ինք նզովեալ ըլլայ։ Ուղղափառ հաւատքը եւ այս սուրբ ժողովը կը նզովեն Նեստորը։ Նեստորին հետ յարաբերութիւն ունեցողը նզովեալ ըլլայ։ Ամէնքս ալ կը նզովենք Նեստորի թուղթը։ Նզովեալ ըլլան անոնք որ մեզի հետ չեն միաբանիր Նեստորը նզովելու համար։»

Այս նզովքէն ետքը սկսան կարդալ բոլոր այն թուղթերն ու գրութիւնները որոնց մէջ Եկեղեցիին Ս. Հայրերը Նեստորի ըսածներուն հակառակը կ'ապացուցանէին։ Ինչպէս կը տեսնուի՝ առանց վիճաբանութեան դատապարտուեցաւ Նեստոր, բայց արդէն Ս. Ժողովները խնդիր մը լուսաբանելու համար չէին գումարուեր, այլ մոլորութիւն մը դատապարտելու եւ նզովելու համար։

Եփեսոսի ժողովը սահմանեց նաեւ վեց կանոն եպիսկոպոսներուն եւ վիճակաւորներուն համար։

Առաջին՝ եթէ եպիսկոպոս մը բաժնուելով սուրբ ժողովներէն մոլորեալներուն հետ միաբանի, իշխանութենէն պիտի իյնայ եւ իր եպիսկոպոսական աստիճանէն լուծուի։

Երկրորդ՝ եթէ եպիսկոպոս մը Նեստորը նզովելէ ետքը, իր միտքը փոխէ եւ անոր դառնայ, ուղղափառ եպիսկոպոսներէն դուրս ձգուի։

Միւս չորս կանոններն ալ նմանօրինակ բաներ են։

Եփեսոսի ժողովին թէեւ մենք ներկայացուցիչ չունէինք, սակայն կանոնները մինչեւ մեզի հասան։ Խորենացին կը գրէ. «Որովհետեւ Եփեսոսի ժողովին Մեծն Սահակ եւ Մեսրոպ ներկայ չէին, ուստի Կիւրեղ Աղեքսանդրացի եւ Պրոկլոս Ակակ եպիսկոպոսները գրեցին անոնց որպէս զի զգուշանան Նեստորի մոլորութիւններէն, որովհետեւ լսած էին թէ Նեստորականներէն ոմանք դէպի իրենց երկիրը գացած էին քարոզութիւններ ընելու։ Յետոյ երբոր Թարգմանիչները Պոլսէն դարձան, եկան գտան Սահակն ու Մեսրոպը եւ անոնց մատուցին Եփեսոսի ժողովին վեց կանոնները։» Նոյն բանը կը հաստատէ նաեւ Կորիւն։

Նեստորականութիւնը սակայն կ'երեւի որ բաւական տարածուած էր մեր կողմերը, որովհետեւ Սահակ եւ Մեսրոպ պէտք զգացին յատուկ ժողով մը գումարել Աշտիշատի մէջ եւ այս խնդիրը քննել ու դարման մը խորհիլ։ Մասնաւորապէս Թէոդորոս Մամուեստացիի գրութիւնները տարածուած էին մեր մէջ. այս Թէոդորոսը Նեստորի վարդապետն էր։ Մեր եպիսկոպոսներէն ոմանք կարծիք յայտնեցին թէ գուցէ Թէոդորոս իրաւունք ունի եւ Կիւրեղ ու Ակակ կը սխալին։ Սահակ եւ Մեսրոպ տեսնելով որ իրենք չպիտի կրնան խնդիրը լուսաբանել թուղթ մը գրեցին Կ. Պոլսոյ հայրապետ Պրոկլոսի գիտնալու համար թէ «Թէոդորոսի ուսո՞ւմն թէ Ակակինը ճշմարիտ համարելու է։»

Պրոկլոս Ս. Սահակին թուղթը առնելուն պէս պատասխան գրեց եւ ըսաւ որ Թէոդորոսի ըսածները խոտոր են։ Պրոկլոսի այս թուղթը որ Տումար կը կոչուի, այսպէս կը սկսի. «Աստուածասէր եւ պատուական եպիսկոպոսաց, երիցանց եւ հարց վանաց ուղղափառ եւ սուրբ եկեղեցւոյդ, ի Պրոկլէ ողջոյն շատ։» Պրոկլոս՝ ապա երկար բարակ կը բացատրէ ուղիղ հաւատքը, առաքեալներէ եւ մարգարէներէն վկայութիւններ բերելով կը հաստատէ թէ՝ «Բանը որ հօրմէն ծնած էր յաւիտենականութենէն առաջ, ետքը աշխարհ եկաւ ճշմարտապէս մարմին առած եւ մարդկային ամէն կիրքերէն անցաւ առանց մեղքի եւայլն։»

* * *

Եփեսոսի ժողովին գումարումէն քիչ տարի ետքը Եւտիքէս մէջտեղ ելաւ։

Այս Եւտիքէսը յոյն մըն էր եւ Պոլսոյ հռչակաւոր մենաստաններէն մէկուն վանահայրը։ Եփեսոսի ժողովին ներկայ գտնուած էր եւ շատ ջանք ու փոյթ ցոյց տուած էր Նեստորի վարդապետութիւնը ջրելու համար։

Ի՞նչ կ'ըսէր այս Եւտիքէսը։

Կ'ըսէր թէ Յիսուս Քրիստոսի մարմինը մեր մարմնին պէս չէ, այլ անոր մարմինը երկինքէն է եւ թէ այս մարմինը Աստուածածին անարատ կոյսէն անցած է, խողովակէ մը անցնելու պէս, այսինքն առանց անորմէ բան մը ընդունելու։ Եւտիքէս մերժեց նաեւ Քրիստոսի երկու բնութիւն, այսինքն աստուածային եւ մարդկային, ունենալը, Այս գլխաւոր մոլորութեանը վրայ կ'աւելցնէր նաեւ երկրորդական մոլորութիւն մը, ըսելով թէ՝ մարդերու մարմինները վերջին դատաստանէն ետքը անշօշափելի, օդեղէն եւ անօսր պիտի ըլլան հովի պէս։

Կոստանդնուպոլսոյ պատրիարքը ուզեց որ եթէ կարելի է առանց խնդիրը մեծցնելու համոզեն Եւտիքէսը, եւ ասոր համար քանի մը եպիսկոպոսներ որոշեց որոնց պաշտօն յանձնեց երթալ այդ նոր հերետիկոսին հետ վիճիլ։

Փլաբիանոս, այդ եպիսկոպոսներէն մէկը, ըսաւ Եւտիքէսի. «— Կը խոստովանի՞ս արդեօք Քրիստոսի երկու բնութիւններուն անշփոթ միաւորութիւնը։»

Չար ծերը բացաւ իր ստութեամբ դառնացած բերանը եւ երկդիմի պատասխան մը տուաւ։

Եւսեբիոս եպիսկոպոսը, ճանչնալով անոր ծածուկ միտքը, դարձաւ անոր. — «Կ'ըսե՞ս թէ Քրիստոս բնութենակից է մեզ ըստ մարմնոյ։»

Այն ատեն Եւտիքէս պատասխանեց.

—Ես հոս վիճաբանելու չեկայ։

Եւ գրպանէն թուղթ մը հանելով ըսաւ. «Ինչ որ ես կը հաւատամ՝ հոս գրուած է, առէ՛ք կարդացէք։»

Ի զուր ջանացին եպիսկոպոսները համոզել, զինքը որ հետերնին վիճաբանի. Եւտիքէս խուսափողական պատասխաններ կուտար մինչեւ ետքը։ Վերջապէս յուսահատած մեկնեցան քովէն։

Ուրիշ տիեզերական ժողովի մը պէտքը զգալի կ'ըլլար։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆԸ ԱՌԵՒՏՈՒՐ

Պ. Պէրնար Լազար, Ֆրանսայի նոր գրողներուն ամենէն խիզախներէն մին, վերջերս կը գրէր.

«Էրիկը խաբել» խօսքը քսան անգամին տասնըինը անհեթեթ կը գտնեմ, որովհետեւ՝ քսան անգամին տասնինը՝ կինը՝ մեր ընկերութեան մէջ՝ յանձնառութիւն մը չունի իր էրկանը նկատմամբ, ինչպէս էրիկն ալ կնոջը նկատմամբ։ Քսան անգամին տասնըինը, մանկամարդ աղջիկ մը հասած անցած էրիկ մարդու մը կը ծախեն, կամ, որ նոյնն ըսել է, հասած անցած էրիկմարդ մը իր ընկերական առաւելութիւնները կը ծախէ կոյսի մը ընտանիքին։ Մէջքին եռագոյն գօտի կապած պարոն մը, շուրջառ հագած ուրիշ անձ մըն ալ կ'արձանագրեն վաճառումը, արտասանելով խօսքեր որոնց մարդ միտք չըներ կամ բնաւ չի հասկնար, եւ ընդհանրապէս աս է ամուսնութիւնը։ Շատ անգամ, կնոջը կողմէն միակ յանձնառութիւնն է դրամօժիտ մը վճարելու խոստումը, եւ էրկանը կողմէն ալ՝ այդ դրամօժիտը օգտակար կերպով շահագործելու հաւաստիքը։ Արդարեւ, էրիկը, եթէ այդ դրամօժիտը չուտէ, անոր վրայէն կնոջը պիտի տայ փոփոխական հասոյթ մը, որ կը վճարուի կա՛մ նոյն ապրանքով կա՛մ սնապարծութեան գոհացումով։ Ամուսնութիւնը ուրեմն գործ մը դարձած ըլլալով, արդի կինը այն ատեն միայն կը խաբէ իր էրիկը երբոր անոր բան մը չի վճարեր, եւ էրիկն ալ այն ատեն միայն կը խաբէ կինը երբոր որոշեալ եկամուտը չի տար անոր։»

Կինը՝ ապրանք, շահավաճառի առարկայ, — ի՛նչ գեղեցիկ վերջաւորութիւն ընկերութեան մը համար որ Սիրոյ վրայ հիմնուեցաւ։ Ամուսնութիւնը պարզապէս առեւտրական ընկերութիւն մը, ուր կինը կը բերէ իր մատղաշ մարմինը կամ դրամը, ու էրիկը իր ընկերական կացութիւնը եւ շահելու կարողութիւնը՝ յոգնած ու փճացած մարմնի մը հետ յաճախ։

Ասոր օրինակները մեր չորս կողմն են, բայց մանաւանդ գաւառներէն եկածներուն մէջ տեղական համ մը ու հոտ մը կայ, որ կ'աւելցնէ անոնց յառաջ բերած տպաւորութիւնը։ Բարքերու միամտութեան քով, այնպիսի անգիտակից ապականութիւն մը կայ անոնց մէջ, որ իբր տիպար-օրինակներ կրնան ծառայել ամուսնութեան արդի ըմբռնման դէմ։

Այս անգամ՝ Տիարպէքիրէն։

Երեք տարի առաջ, հարուստ հայ վաճառական մը այրի կը մնայ կնոջմէն։ Նորէն ամուսնանալու փափաքը կը քերքրէ իր յոգնած ջիղերը, բայց այս անգամ իր վաղահաս ձմրան ցրտութիւնը կ'ուզէ տաքցնել մատաղ մարմնի մը տաքութեամբ։ Յիսունին մօտեցած է, բայց իր ոսկիները իրաւո՞ւնք չեն տար իրեն վայելելու կանաչ խնձորները։ Աղջիկն անգին փնտռելէ ետքը, վերջապէս կայինք կուտայ տասներեք տարեկան աղջկան մը համար, որուն գեղեցկութիւնը համբաւ գտած է ամբողջ քաղաքին մէջ, եւ ձեռքի տակէ կը սկսի աշխատիլ՝ շուտ մը վերջացնելու համար գործը, որպէս զի «մուկ մը չիյնայ մէջը»։

Գործը իմաց կը տրուի աղջկան ծնողքին, եւ դիւրին է երեւակայել անոնց խանդավառութիւնը։

—Շէնքով-շնորհքով խանըմ մարդիկ են, կ'ըսէ կինը էրկանը, փարանին հաք քեզի կը կշռէ, քէչ մը թող մինծ էղնայ, ի՛նչ զարար ունի։

—Հա՛, ճանըմ, հա՛, իքիպարով մարդ, սօր (այսօր) քաղքիս մէջ պիրինճի բիւճճար է, մինծ տօյսպ իկայ ձեռքերնուն տակ. ամմա էղեր բի քէչ մը մինծ է, պէնիմ էն լէ տէրտ չէ։

—Մարդու աղջիկ աղկիկ էղնայ լէ Աստծու պարգեւն է, գինաս, հիմա մինք ալ մեր աղջկայ սայսյէն խօճա (հարուստ) փեսայի մը տէր մըն (պիտի) էղնանք։

—Պալի գեվզեկ մարդ իկայ, կ'ըսէ բի աղէկ բան չես ըներ էն պօյ մարդու աղջիկդ կուտաս։

—Նանցիրէ (անանկները) իրանց նախանձէն կ'ըսեն, ականջ մի՛ դներ, ի՛նչ կ'ըսին թող ըսին։

Էրիկ-կնիկ իրենց մէջ ամէն բան կը կարգադրեն կը լմնցնեն, առանց բան մը յայտնելու իրենց աղջկան, որուն ականջը կը հասնի սակայն եղելութիւնը։ Իրիկուն մըն ալ, մայրը մէկդի կ'առնէ մանկամարդ աղջիկը եւ կ'ըսէ յաղթական կերպով.

—Գինաս էս կիրակէ քեզի մըն պըսակինք շատ խօճա փեսի մը հետ։ Տըղաս ի՛նչ խօճա մարդ է, ի՛նչ ալա մարդ. ժում մի կիրակէն զա՛ր. . .

Աղջիկը, գլխահակ, սեղմուկ շրթներէն կը փախցնէ սա խօսքերը.

—Մամա, կ'եղնա՞յ ես ալ տըսնամ բըածդ մարդը։

—Սի՛ւս, սի՛ւս, ան ի՛նչ, ան ի՛նչ, ազէպ աղջիկ սանց խօ՛սք ըսէ։ Ամօ՛թ, ամօ՛թ, սանց բան ալ լսած չէի. աղէկ որ հոս մարդ չկայ, ի՛նչ էտէպսիզ, ճեեասիզ աղջիկ է մըն ըսէլին։

—Պա, կը պատասխանէ աղջիկը բոլոր ուժը հաւքելով, կ'ըսեն մարդը շատ մինծ է ու գէչ (տգեղ). . .

—Ի, է, կարճ կապէ, աղջիկ գլամը սանց բաներու վրայ չի խօսի, սանց բաներու չի խառնուի, մամու գիտցած բան է, ինչ ուզէ կ'ընէ. ժում մըն ալ ըսոր վրայ խօսք ընես՝ վիզդ տակը կը թողեմ։

Ու այդ հայրը ու մայրը, որոնք թերեւս պարկեշտ մարդիկ ճանչցուած են հասարակութեան ըմբռնումով, առանց խղճի խայթի մը՝ ամուսնութեան քօղին տակ՝ կրօնքի պաշտօնեաներուն նուիրագործումով՝ կը կատարեն ամէնէն զզուելի գործերէն մէկը որ կայ, — այն է դրամի համար աղուոր մարմին մը ծախել գինը տուողին։

* * *

Երեքտարի անցած է անկէց ի վեր. մանկամարդ կինը տասնըվեց տարու պառաւ մըն է այսօր, տժգոյն, նիհար, հիւանդոտ։ Եթէ պատահաբար մօրը հարցընես թէ ի՛նչ ունի աղջիկը, կը պատասխանէ.

—Չեմ գիտեր, մեր ճօռ իգպալէն է. ի՛նչ տէրտ ունի, մարդ չի հասկնար. օսկիէն՝ օսկի, արծաթէն՝ արծաթ, էլմասէն՝ էլմաս, ճիչ բան մը պակաս չէ իրեն որ ըսես անոր համար կը նեղուի։

Վաղը, այդ մանկամարդ կինը պիտի մեռնի, կամ թէ օրերը պիտի անցնին այն կերպով որ մահուան ստուերը միշտ տարածուած ըլլայ անոնց վրայ։ Եւ կամ պիտի խաբէ իր ամուսինը։ Ու ան ատեն չէ՞ք գտներ որ Պէրնար Լազարի ճշմարտազանցութիւնը (paradoxe) — որ ամէն ճշմարտազանցութեան պէս վաղուան ճշմարտութիւնն է — տարօրինապէս կը մօտենայ ուղիղ տրամաբանութեան։

Յամրաբար, այլ ապահովապէս, մեր բարքերն ալ կը մօտենան այն աստիճանին ուր ամուսնութեան մէջ խաբէութիւնը «ապահովութեան դռնակը» պիտի ըլլայ ուսկից մարդ դուրս կուտայ իր բոլոր տառապանքները ու կսկիծներ, չպայթելու համար։

Ու ան ատեն պիտի սկսինք ատելու մեր բարքերուն «ապականութիւնը», առանց մտածելու որ անխուսափելի էր անիկա, եւ թէ ատելին լոկ այն ճամբան էր որ մեզ տարաւ մինչեւ հոն։

Լ. Բ.

ՎԱՏԻԿԱՆԻ ՄԷԿ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

Վէսթմինիսթէրի արքեպիսկոպոս Կարդինալ Վօկան դիմած էր Վատիկանի խնդրելով որ արտօնութիւն տրուի անգլիացի կաթոլիկներուն որ երթան բողոքական համալսարաններու դասերուն հետեւին։ Հաւատոյ Տարածման Ուխտը երկար՝ շատ երկար այս խնդրին վրայ վիճաբանելէ յետոյ իր ժողովներուն մէջ, տուաւ սա որոշումը թէ կաթոլիկները կրնան բողոքական համալսարաններ յաճախել։

Այս որոշումը ի հարկէ պիտի ենթարկուի Պապին վերջնական վաւերացումին։ Բայց ամէն ոք վստահ է այժմէն թէ Պապը պիտի վաւերացնէ այս որոշումը։ Այս լուրը կը գտնենք 31 մարտի Տէպային մէջ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Եւրոպական թերթերը կը հաստատեն Չինի եւ Ճաբոնի միջեւ զինադադար մը ստորագրուած ըլլալուն լուրը. Ճաբոնի կողմէն առանց ո՛ և է պայման դրուած ըլլալու պատերազմը պիտի դադրի երեք շաբաթ միայն Մանչուրիի, Բէչիլիի ծոցին և Շանթոնկ թերակղզին մէջ, այսինքն պատերազմին Հիւսիսային դաշտին վրայ. Հարաւը դուրս կը մնայ զինադադարէն։ Ուստի եւ հեռագիրները Փորմոզայի բոլորտիքէն կը շարունակեն կռուի լուրեր բերել։

Այս զինադադարը թէեւ մասնակի ըլլայ բայց եւ այնպէս որոշ կերպով չի գիտցուիր թէ ճաբոնական կառավարութիւնը ի՛նչ դրդումէ մղուած այս գործը կ'ընէ։ Պաշտօնական մեկնութիւնը այն է թէ Միգատօն շատ ցաւ զգալով ծերունի Լի-Հունկ-Չանկի դէմ գործուած ոճիրէն ուզած է իբրեւ փոխարինութիւն մը այդ զինադադարը հրամայել։ Ճաբոնցիներուն ասպետական բնաւորութիւնը հանրածանօթ է, եւ այս պատերազմին մէջ վարուեցան իբր քաղաքակիրթ ժողովուրդ. միայն երկու դէպք մութի մէջ կը մնան, Գօշինկ մարտանաւին ընկղմումը և Փորթ-Արթուրի գերիներուն կոտորածը. այս դժբաղդութեանց մասին տակաւին ճշմարտութիւնը յստակօրէն երեւան չէ ելած, բայց Ճաբոնցիները իրենց գործերուն մէջ միջազգային օրէնքներու ամէն մանրամասնութիւնները յարգելու տեսակ մը պչրանք ցոյց կուտան։ Եւ սակայն միւս կողմէն այնքան գործնական երեւցան, այնչափ հեռատեսութիւն ցոյց տուին որ պէտք է այս զինադադարը վերագրել ոչ միայն վեհանձնութեան այլ եւ ուրիշ կարգ մը նկատողութեանց։

Եւրոպական մամուլը որոշ տեղեկութիւններ չունենալով զինադադարին շարժառիթներուն վրայ կը հարկադրուի հաւանական ենթադրութիւններ ընել։ Արդեօք արեւմտեան պետութիւնները, կամ գէթ անոնցմէ մէկը ճնշում բանեցուցա՞ծ է Ճաբոնի վրայ։ Ամէն մարդ գիտէ թէ պատերազմին սկզբնաւորութենէն ի վեր Ռուսիա իր շահերուն տեսակէտովը արդարացի համարուող պատճառներով միշտ Ճաբոնի աններպաստ քաղաքականութեան մը հետեւեցաւ։ Անգլիա շատ դէշ ընդունելութիւն ըրաւ պատերազմի յայտարարութեան եւ զայրացաւ Ճաբոնի դէմ, ու յետոյ մէկէն ի մէկ դիմաշրջութիւն մը կատարեց երբ ապահով եղաւ թէ ճաբոնական նաւատորմիղը արգելք պիտի չհանէ դաշնագիրներով եւրոպական վաճառականութեան առջեւ բացուած Չինի առեւտրական նաւահանգիստներուն եւ մանաւանդ Շանկայի դէմ։

Բայց ահա քանի մը շաբաթէ ի վեր անգլիական քաղաքականութիւնը սկսած է նոր շրջում մըն ալ կատարել։ Անգլիոյ մամուլը քանի մը շաբաթէ ի վեր շարունակ կը խօսի Ծայրագոյն-Արեւելքի "Ճիպրալթարներուն" վրայ որոնք եթէ Ճաբոնցիներուն ձեռքը անցնին՝ սոսկալի սպառնալիք մը պիտի ըլլան բրիտանական վաճառականութեան դէմ։ Այս բացատրութիւնը ինքնիրենը ցոյց կուտայ Անգլիացիներուն մտքի պայծառութիւնը, երբ կը տեսնենք թէ Ճիպրալթարը անգլիական գաղթականութիւն մըն է, և անիկայ օրինակ կը բերեն կացութեան մը վտանգը ցոյց տալու համար։ Անգլիա ամէն կողմ Ճիպրալթարներ կը տեսնէ. Փորթ-Արթուր, Փորմոզա, Բէսքադորեան կղզիներ, ամէնքն ալ Ճիպրալթարա։ Եւ կարելի չէ ըսել թէ բոլորովին ալ կը սխալի։ Բէսքադորեան կղզիները նաւային սքանչելի կայարան են և կը տիրեն չինական ծովերուն. ու Ճաբոն, ինչպէս ծովային երկիր, շնորհիւ իր բնական աղբիւրներուն ճոխութեանը, իր գիտական արտակարգ յառաջդիմութեանը, ահա սկսած է ըլլալ մեծ նաւակառոյց մը և ծովային մեծ փոխադրիչ մը, ուստի և շատ մը տեսակէտներով կրնայ Անգլիոյ վտանգաւոր մրցակից մը ըլլալ ոչ միայն Չինաստանի ծովեզերքները այլ և ամբողջ Խաղաղականին մէջ։

Բայց զինադադարին շարժառիթը թերեւս միայն արտաքին պատճառներ չեն, ներքին նկատողութիւններ ալ կան։ Պատերազմը ահա վեց ամիսէ ի վեր կը տեւէ։

Գիտենք թէ ինչքան սուղի կը նստի ժամանակակից պատերազմը որ թէ՛ ծովու և թէ ցամաքի վրայ միանգամայն կը մղուի, մանաւանդ շատ դժուար պարագաներու մէջ։ Արդ Ճաբոն շատ հարուստ երկիր մը չէ, գէթ առ այժմ։ Պատերազմական ելմտացոյցը յանկարծ սովորական ելմտացոյցին կրկնապատիկը եղաւ, 38 միլիոն ոսկի։ Պատերազմական պէտքերը հոգալու համար եղած ազգային փոխառութիւնը զոր ամբողջացուցին հայրենասիրական հանգանակութիւնները, այնքան եռանդով կատարուած, հասնելու վրայ են. ու հիմայ կը խօսուի թէ օտար երկիրներու մէջ նոր փոխառութիւն մը ընելու խորհուրդ կայ, ինչ որ կը նշանակէ թէ Ճաբոն իր դրամական ուժերը սպառելու վրայ է։ Նմանապէս շատ վնասուեցան ու կը վնասուին ճաբոնական վաճառականութիւնն ու ճարտարագործութիւնը որ վերջին ատեններս մէկէն ի մէկ այնքան հզօր զարկ մը առած էին։ Միւս կողմէն Ճաբոնի պատերազմական կացութիւնը միշտ սքանչելի է, և ձեռքը ունի նիւթական բաւական "գրաւ" որով ապահով կրնայ ըլլալ թէ բանակցութիւնները ուզածին պէս կրնայ առաջ տանիլ և Չինը հարկադրել շատ մը զիջողութեանց։ Իրաւ է որ զինուորականները եւ խորհրդարանական ընդդիմադիր կուսակցութիւնը կը պահանջեն Բէքին մտնել, բայց սակայն այս պահանջումը այն տեսակ փառասիրութիւն մըն է որուն համար չարժեր նորանոր մեծ զոհողութիւններ ընել։ Ուստի կարելի է յուսալ որ վերսկսուած բանակցութիւնները կը շարունակուին առանց ընդմիջուելու եւ զինադադարը կ'երկարաձգուի ու ետքն ալ կը վերածուի վերջնական խաղաղութեան։

Ու այս ամէնէն կը տեսնուի թէ բանակցութիւնները ո՞րքան փափկութեամբ առաջ պիտի տարուին, եւ Ճաբոն իր յաղթանակները տանելու համար կրած դժուարութիւններէն գուցէ աւելի մեծերուն հանդիպի յաղթանակներէն օգտուելու համար։

Արտաքին լուրեր

ՄԱՏԱԿԱՍԳԱՐ

Հովաները մարտ 22ին փորձ մը ըրին Թամաթաւայի մօտ Ֆրանսական առաջապահներուն վրայ յարձակելու. բայց ձեռնարկնին բոլորովին անյաջող ելաւ ու ետ մղուեցան։

ՉԻՆ ԵՒ ՃԱԲՈՆ

Մարտ 26ին Բեսկադոր կղզիներուն ամրոցներն ալ առնուեցան. այնպէս որ ամբողջ այդ կղզիները հիմա Ճաբոնցիներուն ձեռքն են, հետեւաբար շատ մութ է նախընթաց օրը հասած հեռագիր մը որ կ'ըսէ թէ չինացիները օդը հանեցին Ֆրկ-Ճոռճերու Կղզին։ Այդ անունով տեղ մը չի կայ. միայն Փորմոզայի արեւմտեան կողմը գտնուող կղզիներու խումբ մը կը կոչուի Բեսքադոր կղզիներ, որ կը նշանակէ Ձկնորսներու կղզի, եւ Ճաբոնցիք առնոյ տիրեցին. ուստի հաւանական չէ որ չինացիները կարենան այդ կղզիները օդը հանել։

* * *

Ճաբոնցիներուն Բեանկ-Սան ցամաք ելլելը Նանքինի մէջ ահ ու դող առաջ բերաւ։

Օտարազգի բնակիչներէն շատերը արդէն մեկնեցան, եւ փոխարքան սկ-

ԹԵՐԹՕՆ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի (18)

Ժ. ԲՐԱՑԷԼ

ԹԻԱՊԱՐՏԻՆ ԱՂՋԻԿԸ

ՄԱՍՆ Ա.

ՏՈՒԷ ՓՈՂՈՑԻ ՈՃԻՐԸ

Զ.

Ինքը փայլելու, հաճելի ըլլալու, սիրելու համար ծնած էր. . . Եւ կատաղութենէն պիտի մեռնէր մենութեան մէջ, եթէ իբր պատրուակ չունենար Ժանը, զոր անգթութիւն էր տանը մէջ փակուած պահել, Ժա՛նը, զոր պէտք էր ընկերութեանց մէջ մացնել, վասն զի ան ալ, գուցէ մօրմէն աւելի, փայլելու, հաճելի ըլլալու, սիրելու համար ծնած էր։

Ըսել չենք ուզեր թէ դեռատի աղջիկը հանդէսներն ու աշխարհիկ երեկոյթները կը սիրէր։ Ո՛չ։ Հօրը իրեն նկատմամբ զգացած սէրը արձագանգ գտած էր իր սրտին մէջ։ Հայրը շատ կը սիրէր ու երբ անոր տառապիլը կը տեսնէր, երբ ծերունի զինուորը քաջութեամբ ցաւերուն դէմ կը մաքառէր, երբ, իր աչքին առջեւ, խեղճ հիւանդին առնական դէմքը կը կծկուէր, երբ ցաւի սուր ակռաները հեծեծանքներ կամ աղաղակներ կը հանէին անոր շրթունքներէն, ո՛հ, այն ատեն պար, պարահանդէս, ճոխ արդուզարդ, բան մը չէր երեւնար ժանի աչքին. կ'ուզէր հոն, հիւանդին սնարին, կենալ եւ ծերունին գգուել, խնամել, անոր ցաւերը սփոփելու աշխատիլ։

Բայց մայրը չէր ուզեր որ Ժան այս զոհաբերութիւնը ընէ, ոչ ալ զօրապետը։ Ծերունին, որ ամուսնութեան առաջին տարիներուն չափ բուռն սիրով մը կը սիրէր կինը, անոր խօսքէն դուրս չէր ելլեր, օտար խնամքներու ենթարկուած ըլլալուն համար կը հառաչէր, բայց կ'ըսէր աղջկանը.

—Գնա՛, աղջիկս, գնա՛. . . երիտասարդ ես. . . Եթէ ինծի պէս ծեր հիւանդի մը սենեակը փակուած մնաս, գեղեցկութիւնդ կը թօշնի, հրեշտակս, եւ դուն ալ կը հիւանդանաս։

—Բայց ո՛չ, հայրի՛կ, կը պատասխանէր աղջիկը արտասուախառն ձայնով, լաւագոյն կը համարիմ քեզի հետ կենալ։ Ինչպէս կ'ուզես որ զուարճանամ, երբ գիտեմ որ դուն հոս հիւանդ ես։

Տիկին տը Շազէ այն ատեն աղջիկը կը յանդիմանէր իր «ծայրելի դիւրազգածութեան» համար։ Զօրապետը աղջիկը կը ստիպէր որ դուրս ելլէ, եւ Ժան այսպէսով ամէն օր կը նետուէր այն աշխարհիկ հոսանքին մէջ, որ տիկին տը Շազէի համար անհրաժեշտ պէտք մը եղած էր։

Նախ որդիական սիրոյ ազդեցութեամբ էր միայն որ նորատի աղջիկը չէր ուզեր հայրը այնպէս մինակ թողուլ գիշեր ցերեկ։

Բայց քիչ ատենէն ուրիշ զգացում մըն ալ միանալով անոր՝ սովորական մօրը աշխարհիկ պահանջումները ա՛լ աւելի անտանելի երեւցան իրեն։

Տիկին տը Շազէ դպրոցը եղած ատեն՝ օրիորդ Ամէլի-Բրիւթին տը Վալոմպրէօզ անունով շատ ազնուական ընկերուհի մը ունէր։ Երկու դպրոցականները սաստիկ կը սիրէին զիրար եւ այս սէրը երկար ատեն տեւեց, ինչ որ զարմանալի էր Ալին Պէրնիէի նման անյողդողդ, թեթեւամիտ աղջկան մը համար։

Երկու աղջիկները հարստութեան, գեղեցկութեան եւ վայելչութեան նկատմամբ հաւասար էին. միայն օրիորդ տը Վալոմպրէօզի ազնուականութիւնն էր որ քիչ մը Ալին Պէրնիէն կը նուաստացնէր։ Ասոր համար Ալին հաստատապէս որոշած էր գեղեցիկ անուն մը եւ տիտղոս մը ունեցող մարդու մը հետ միայն ամուսնանալ, ու սիրահարեցաւ Շազէ գնդապետին, որ կոմս էր ու շքեղ համազգեստ մը կը կրէր։

Օրիորդ տը Վալոմպրէօզ քանի մը տարիէ ի վեր ամուսնացած էր, վասն զի անոր ու օրիորդ Պէրնիէի միջեւ տարիքի բաւական տարբերութիւն մը կար։ Ամէլի-Բրիւթին աւագագոյն դասն էր, երբ Ալին տակաւին կրտսերագոյններէն մէկն էր։ Նաւատիրոջ աղջիկը Ամէլի-Բրիւթինը իրեն մայրիկ ըրած էր, ինչպէս որ կ'ըսեն շատ մը աղջկանց վարժարաններու մէջ, եւ այս այսպէս տեւեց մինչեւ որ Ամէլի դպրոցէն ելաւ։

Մայրիկին մեկնիլը շատ մեծ ցաւ մը պատճառեց Ալին Պէրնիէի, այնպէս որ հիւանդացաւ։ Պարտաւորեցան զինքը դպրոցէն առնել եւ երկար ճամբորդութիւն մը ընել տալ Իտալիոյ եւ Անգլիոյ մէջ։

Ամէլի-Բրիւթին դպրոցէն ելլելով ամուսնացաւ իր մէկ հեռաւոր ազգականին՝ Պ. տը Սէրվիէրի հետ, որ մեծ հարստութիւն մը չունէր, ինչպէս նաեւ Վալոմպրէօզները, որոնք 1789ին մեծ կորուստներ ըրած ըլլալով, շատ հարուստ չէին։ Այնպէս որ երկուքին ունեցած երեսուն հազար Ֆրանքի եկամուտը չէր կրնար բաղդատուիլ նոյն իսկ Ալին Պէրնիէի դրամօժիտին եւ յոյսերուն հետ։

Կեանքի այն դիպուածները, որ երկու աղջիկները այսպէս կը բաժնէին իրարմէ, օր մը նորէն զանոնք իրարու քով բերին։ Պ. տը Սէրվիէր Ուազի մէջ հող մը ունէր, զոր կը շահագործէր եւ կնոջը հետ հոն կը բնակէր։ Քանի մը տարի ետքը Շազէ զօրապետն ալ այն կողմերը ընդարձակ հող մը եւ դղեակ մը ժառանգեց, որոնք, իբր ընտանիքի գլուխ, իրեն կ'իյնային։

Տիկին Շազէ երբ իր նախկին մայրիկը տեսաւ, շատ փոխուած գտաւ զայն. Ամէլի-Բրիւթին տասը տարու, վեհերոտ, տխուր, վայրենի տղայ մը ունէր, որ մօրը քղանցքէն ամենեւին չէր զատուէր։

Կարծես թէ խեղճ տղան գլխուն գալիք դժբաղդութիւնը կը հասկնար։

Տիկին տը Սէրվիէր սրտի հիւանդուուած է զօրք ղրկել ճարոնցիներուն դէմ, որպէս զի անոնց ճամբան կտրեն Նանքինի վրայ յարձակում մը ըրած ատենին։ Արդէն 7,500 հոգի մեկներ են։ Նահանգին ուրիշ քաղաքներէն ալ զօրք պիտի առնուի։

* * *

Բէքինէն կը հեռագրեն Թայմզի որ եթէ Լի-Հունկ-Չանկի դէմ ոճրագործութեան փորձ մը կատարուած չըլլար, խաղաղութեան բանակցութիւնները արդէն վերջացած պիտի ըլլային.—կը հաստատեն թէ Լի-Հունկ-Չանկի դէմ ատրճանակ պարպող երիտասարդը ուզած է լուծել իր եղբօր վրէժը։ Չինացիները պատերազմին սկիզբը այդ երիտասարդը Թիէն-Ծինի մէջ սպաննած են եղեր։

ՌՈՒՍԻԱ

Զարն ու Զարուհին յունիսի մէջ Ֆինլանտա պիտի երթան։

—Ֆրանսական կառավարութիւնը ռուսականէն արտօնութիւն խնդրած է խումբ մը երկրաչափներ ղրկել անդրկասպեան երկաթուղիի գծին վրայ, որպէս զի ուսումնասիրեն անոր կառուցման մասնագիտական եղանակները, ու զանոնք գործադրեն անդրսահրայեան գծին համար։

ՍՊԱՆԻԱ

Ռէյնա-Ռէճենթէ ընկղմած մարտանաւին նաւաստիներէն մին տարօրինակ պատճառով մը միւսներուն դժբաղդութեանը մասնակից չէ եղած։ Երբ սպանիական մարտանաւը Թանճէրէն պիտի մեկնէր, այդ նաւաստին ա՛յնքան խմած է եղեր որ չեն կրցած զինքը մինչեւ շոգենաւ տանիլ։ Երեւակայելու է ուրախութիւնը նաւաստիին մօրը որ մինչդեռ կուլար զաւկին կորուստին վրայ, յանկարծ հեռագիր մը կը ստանայ Թանճէրէն ծանուցանող թէ զաւակը ողջ առողջ այդ քաղաքը կը գտնուի։

ՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

Բարիզ, 3 ապրիլ

Ծերակոյտը չի վաւերացներ եկմտացոյցը ինչպէս որ Երեսփոխանական ժողովը վերջի նիստերուն մէջ ճապարանքով քուէարկած էր։ —Պ. Լուպէ ինչ ինչ ծախքերու ջնջումը կը պահանջէ. Նախարարապետ Պ. Րիպօ կը պաշտպանէ հանրային կրթութեան եւ ազգային պաշտպանութեան համար խնդրուած վարկերը։

Մատրիտ, 4 ապրիլ

Մարէշալ Մարթինէզ Քամբոս ապրիլ 1ին ճաշեց արքայական պալատը, եւ թագուհիէն հրաժեշտ առաւ։ Այսօր մեկնեցաւ Քուպա երթալու համար։

Ազգային լուրեր

Ցունաց Պատրիարք Տ. Անթիմոս Ը. իմացած ըլլալով թէ Տ. Մատթէոս Սրբազան անհանգստութիւն մը ունեցած էր այս օրերս, Տիմիդրիոս Զոլագիտէս էֆէնտին երէկ յատկապէս Պատրիարքարան ղրկելով Ն. Սրբազնութեան ողջախութիւնը հարցուցած է։

—o—

Քաղաքական ժողովը չորեքշաբթի օր գումարուեցաւ Պատրիարքարանին մէջ, նախագահութեամբ Սրբազան Պատրիարք Հօր։

Ժողովը, ուրիշ խնդիրներու հետ մէկտեղ, զբաղեցաւ նաեւ Հիւանդանոցի խնդրով, որուն հրաժարած երեք անդամներուն տեղը նորերու ընտրութիւնը յետաձգուեցաւ յաջորդ նստին։

Վերջին երկրաշարժէն արկածեալ ազգային հաստատութեանց նպաստին բաշխումը Տնտեսական խորհրդին կողմէն որոշուած ու տեղեկագրուած էր. Ժողովը ընդունեց Տնտեսական խորհրդին բաշխման ձեւը ու գործադրութիւնը յանձնեց Տնտեսական խորհրդին։

«ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1895

Հինգշաբթի 24 Մարտ (Հ. Տ.)
Ապրիլ 5 (Ն. Տ.)
Տ. Թ. Հ. ՌՅԽԴ. 1343
Թուական Հիճրէթի 1312 Շէվվալ 10
Ռէնէի Մալիյէ 1311, Մարտ 24

Կրօնական

Դկ. Խ. Օր Մեծ Պահոց։

Նէս Օր 5.26

ԾԱՂԻԿ

Վաղն առտու պիտի հրատարակուի Ծաղիկի երրորդ թիւը հետեւեալ բովանդակութեամբ.

Դէպի անցեալը	Արշակ Զօպանեան
Ջղային բժիշկները	Պօղոս Քօլօլեան
Դամբարանները եւ Պոլսոյ կայս. թանգարանը	Տիգրան Եսայեան
Էտմոն եւ Ժիւլ տը Կոնքուռ.—Դրական ուսումնասիրութիւն	Արշակ Զօպանեան
Հատուածներ Կոնքուռներու գործէն	Է. եւ Ժ. տը Կոնքուռ
Կոյրը.—Գիւղական յիշատակներ	Զապէլ Յովհաննէսեան

Ծաղիկի թղթակցութիւնը

Գին 60 փարայ

Բաժանորդագին՝ տարեկան 30 ղրուշ Պոլսոյ համար, 40 ղրուշ գաւառներու եւ օտար երկիրներու համար։ Վեցամսեայ՝ 25 ղրուշ։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Մարտ 14/20 էն եղած նուէրները.

Կոստիկեան Եղբարք 300 ղրուշ, Յարութիւն էֆ. Պէրպէրեան 300, Ստեփան էֆ. Ճէլալեան 150, Յովսէփ էֆ. Թօլայեան ձեռամբ Միրտիչ էֆ. Ամպարճեանի 108, ի Մեծ-Կզզի բնակեալ Յակոբ էֆ. Մարտիկեան 56, Նշան էֆ. Գասպարեան եւ ընկերք 40, Գումար 954։

Աստուր էֆ. Համամճեան մէկ հարիւրնոց Օսմ. բօնսօյիտէ (մարտի քուբօնը կտրուած) սէրի d, թիւ 3,331,061։ —Օրիորդ Զարուհի Ֆնտըքլեան, 24 հատ ճերմակ շապիկ. Մ. Աստուր էֆ. Պաքրեան Սեբաստացի, 1 ոչխար (խոյ). ի Կոսկա դեղավաճառ Վիչէն էֆ. Ալլահվէրտի զանազան տեսակ դեղօրայք (100 ղրշ. արժողութեամբ). Թէյավաճառ Եավրուեան-Խասգիւլեան էֆէնտիք 7¼ օխա թէյ. Թաթլը-գույու փուռն գործաւոր Եղբարք 120 քիլօ հաց։

—Երուանդ էֆ. Աղաթօն նուիրեց մէկ Օսմ. ոսկի, փոխան ծաղկեփունջի։

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ԱՆԳԱՄ
Լոյս տեսաւ
ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՄԱՆԿԱՆՑ
ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Գործ Սմբատ Դաւթեանի Տաճկախօս գաւառաց համար։ Կեդրոնատեղի՝ թիւ 11 Գազասքէր խան։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. Սանիէ Միւթէմայիզի աստիճան տրուեցաւ կայսերական պալատին արմտիքներու մթերանոցին առաջին քարտուղար Եուսուֆ էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Սպարապետի Դրան հետեւակ զօրքերու ճիւղին նախագահ Ֆէրիգ Ճէմալ փաշայի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ կայսերական անձնական Գանձին ճարտարապետներէն Յովսէփ էֆէնտիի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՋԵԿՈՒՑՈՒՄ. Մեծ-Եպարքոսին ուղղեալ մարտ 21 թուակիր հեռագրեր ծանուցած են թէ Հալէպի, Խարբերդի, Պիթլիսի, Ատանայի, Վանի, Տիարպէքիրի, Էնկիւրիի, Սըվազի, Տրապիզոնի եւ Գասթէմունիի նահանգներուն մէջ ալ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ ապահովութիւն եւ անդորրութիւն կը տիրէ։

ՄԵԾ-ԵՊԱՐՔՈՍ եւ կայս. աւագ թիկնապահ Ճէվատ փաշա առջի իրիկուն կայսերական պալատ գացած պահուն, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհեալ արտօնութեամբ, պատիւ ունեցաւ Ն. Կ. Վեհափառութեան ներկայանալու եւ մէկուկէս ժամու չափ մնալով, ստացաւ Վեհ. Սուլթանին կայս. Իրատէները։

ԽԱՐԲԵՐԴԻ նախորդ կուսակալ Էնիս փաշա Խարբերդէն ճամբայ ելեր է Կ. Պոլիս գալու համար։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ-ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ դեսպանը չորեքշաբթի իրիկուն սեղան մը տուաւ, որուն ներկայ էին Ռուսիոյ դեսպանը եւ Տիկին Նէլիտով, Պարսից նախորդ դեսպան Միրզա Էսատուլլահ Խան, Յունաստանի դեսպանը եւ դեսպանուհին, Շըւէտ-Նորվէկիոյ դեսպանը եւ դեսպանուհին, եւ այլն։

Շաբաթ իրիկուն, երկրորդ հացկերոյթ մը պիտի տրուի։

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱՆ. Կ. Պոլսէն մեկնողներուն համար Թուզլայի, Գավագի եւ Գալիբբաթայի մէջ հաստատուած 48 ժամուան քարանթինան վերցաւ։ Անոր տեղ բժշկական պարզ այցելութիւն մը միայն պիտի կատարուի։

Առողջապահական վարչութիւնը նըմանապէս որոշեց 10էն 2 օրուան իջեցնել այն քարանթինան որ ուխտաւորներ փոխադրող նաւերուն համար պարտաւորիչ էր Գլազոմէնի, Պէրութի եւ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ մաքրանոցներուն մէջ։

ԲՈՂԵՐԱՆ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ. Մարտ 21 երեքշաբթի օրուան ժամը 6էն մինչեւ մարտ 22 երեքշաբթի օրուան ժամը 6, մայրաքաղաքիս մէջ քոլերայէ մէկ հոգի բռնուած ու մեռած է, Գուլէլիի զինուորական երկրորդական վարժարանին աշակերտներէն մին։

ԱՆԳԼԻՈՅ Խորհրդարանին անդամ եւ Բէլ Մէլ Կազէթ լրագրին խմբագրապետ Պ. Հէնրի Քըսթ մայրաքաղաքս եկած է։

ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՊՈՐՍԱ. Ղալաթիոյ պորսային կայսերական զոմիսէր Իսմայիլ պէյի մէկ զեկուցման վրայ, Բերայի կառավարչութիւնը արգիլեց իրիկուններ եւ տօնի օրերը Լիւքսէնպուրկի սըրճարանին մէջ կատարուող գործառնութիւնները։

Ուրիշ խօսքով, «Պզտիկ Պորսան» ջնջուած է։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ընկերութեան վարչական ժողովը իր չորեքշաբթի օրուան նստին մէջ նորէն չկրցաւ որոշում մը յանգիլ ընկերութեան նոր տնօրէնին անուանման մասին։ Նորընտիր անդամները, Շէրիֆ փաշա եւ Բիէր էֆէնտի Անանեան, առաջարկեցին Հոճի էֆէնտին, նախորդ տնօրէնը, վերահաստատել իր պաշտօնին մէջ, մինչդեռ երեք միւս անդամները հակառակեցան այս որոշման։ Թէպէտ նախագահը, Մաքսուտ Սեպուհ պէյ, ձայն տուաւ առաջարկութիւնը ընողներուն, որով մեծամասնութիւն կը կազմէին, բայց խորհուրդը, նախագահին առաջարկութեամբ, ստիպուեցաւ յառաջիկայ նստին թողուլ որոշում մը տալը։

ԵԼՄՏԱՑՈՅՑԸ. Տէրութեան 1311 տարւոյն ելմտացոյցը հաւասարակշռելու համար, Նախարարներու խորհուրդը որոշած է կարելի որ զեղչեր ընել կառավարական բոլոր պաշտօնատուններուն ծախքերուն վրայ։ Իւրաքանչիւր պաշտօնատան մէջ յանձնաժողովներ պիտի կազմուին։ Ստամպուլ կ'իմանայ թէ մէկ քանի պաշտօններ պիտի ջնջուին եւ թէ երկու հազար ղրուշէն աւելի ամսաթոշակ ունեցողներու թոշակին վրայ զեղչ մը պիտի ըլլայ։

ԱԼՔՈԼԻ ՄԵՆԱՎԱՃԱՌԸ. Լ. Հէրըլ առջի օրը ծանուցած էր թէ Հանրային Պարտքի վարչութիւնը ծանուցագիր մը պատրաստած է՝ Թուրքիոյ մէջ ալքոլի մենավաճառ ի գործ դնելու ծրագրի մը մասին։ Արդ, Հանրային Պարտքի վարչական խորհրդին նախագահը, հերքելով այդ տեղեկութիւնը, մի անգամ ընդ միշտ կը յայտարարէ թէ Թուրքիոյ մէջ ալքոլի մենավաճառ ի գործ դնելու ո եւ է ծրագիր չի կայ։ Իրաւ է որ Հանրային Պարտքի վարչութիւնը կայսերական կառավարութենէն պաշտօն ստացած է ուսումնասիրել ոգելից ըմպելիքներու նոր դրութիւն մը որ նպաստէ տեղական գինեգործութեան, բայց վարչական խորհուրդը՝ այդ խնդիրը քննած ատեն՝ երբեք մենավաճառ կամ մենավաճառի նմանող բան առաջարկած չէ Թուրքիոյ ալքոլներուն համար։

ԱՀՄԷՏ ՄԻՏՀԱԹ էֆէնտի առողջապահական վարչութեան գեր-նախագահ կարգուեցաւ, փոխանակ վախճանեալ Հաճի Արիֆ պէյի։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ շինութեանց նախարարութիւնը նկատելով որ երկաթուղիի ընկերութիւնները երկաթուղիի գծերուն վրայէն անցնող հեծեալներէն տուգանք կ'առնեն՝ մէկ մէճիտիէ մարդուն եւ յիսուն ղրուշ ալ անասունին համար, հրահանգ ուղղած է ընկերութիւններուն որ միայն հեծնողէն մէկ մէճիտիէ

(Շարունակութիւնը կարդալ չորրորդ երեսը)

ՀԻՆ ԳԻՆԻ երեսունըհինգ տարուան եւ տասնըութ տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած, ստամոքսի ու այլ եւ այլ տկարութեանց, անարիւնութեան (անէմի), ինչպէս նաեւ նոր ապաքինած հիւանդներու համար։ Դիմել Օրթագիւղ՝ հանգուցեալ Մուխթար Յակոբ աղայի տունը՝ հայոց եկեղեցւոյն մօտ։

ԱՊԱՌԻ՛Կ
"Օ ՔՐԷՏԻԹԷՕՐ"
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԱՐԱՍԵԱՑ
ԿԱԼԱԹԱ
Քարանքիւս փողոց եւ Քէչ. Միլլէթ խան

Սոյն վաճառատանց մէջ
Վճարմանց մեծ դիւրութիւններով
եւ շաբաթական
մինչեւ 10 ղրշ. վճարումով
Կը ծախուին կարասի վերաբերեալ ամէն տեսակ ապրանքներէ զատ՝
Կարի մեքենաներ, լամբաներ, պատի ժամացոյցներ, նկարներ, զարդեր հեծելանիւեր եւլն. եւլն.

ԱՂԷ՜Կ, ԱԺԱ՜Ն ԵՒ ԴԻՒՐՈՒԹԻ՜Ն
4—52

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՄԱԶԻ ՆԵՐԿ
ՆՈՐ ԳԻՒՏ

Ճերմկցած մազերը սեւ եւ շագանակագոյն գոյնով 8-10 վայրկեանէն իրենց բնական գոյնին վերադարձնող յիշեալ ներկը որ «Նէկրոժէն բարիզիէն» անունով կը ծախուի և շիշի մէջ հեղուկ է, ճերմակ մազերը առանց դժուարութեան վայրկենապէս կը ներկէ։ Յառաջ բերած գոյնը այն աստիճան բնական է որ, ամենէն ուշադիր նայողը յուսախաբ կ'ընէ եւ մազերը ներկուելէ յետոյ ուզուածին չափ կը լուացուին և լուացուելով գոյնը կը հաստատուի և կը բնականանայ։ Վերջապէս անկարելի է որ սոյն ներկը գործածողը գոհ չըլլայ կատարելապէս։ Ներկը 6 շաբաթը անգամ մը կրկնել բաւ է։ Կը ծախուի, տուփը 18 ղրշ.ի, Բերա Բիկմալիօնի և Մեծ փողոց Րուսիոյ դեսպանատան կից թիւ 433 Իպիտօյի վաճառատունը. Ղալաթիա. Մահմուտիյէ ճատտէսին Գամանթօ խանի տակ թիւ 3, «Օվիլ տը Ֆրանս» Դաղ. վաճառատունը։ Պահճէ զարու մաքսին դէմ թիւ 41 Անգղիական վաճառատունը։ Իսկ Տիրէքլէր արասի Շահզատէ Պաշի թիւ 79 «Մինէմեան»ի դեղարանը։ Եւ Գատըգիւղ քարափին վրայ Շաքարեան դեղարանը։ Մեծաքանակ կը ծախուի Պահճէ-զարու Գասապեան էֆէնտիի դեղավաճառանոցը։ Շատ անողին զեղչ։
2—20

ՄԻԱԿ ՀԱՅ ՍԱԶԱԽՃԻ
ԵՂԻԱ ԳԱԼՖԱԵԱՆ
Կալաթա, Եիւքսէք Գալտըրըմ թիւ 74

Եղիա էֆ. Գալֆաեան, որ արհեստին մէջ միակ հայն է եւ իբր այն մեծ համբաւ շահած է, պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան թէ պատրաստ է տուներու, եկեղեցիներու եւ դպրոցներու համար ամէն տեսակ սաչախներ, քօրտօններ պատրաստել խիստ ընտիր նիւթերով եւ անհամեմատ աժան գներով, որոց հետ չեն կրնար մրցիլ ուրիշ վաճառատունները։ Յանձնարարութիւնք կը կատարուին կատարեալ խնամքով եւ փութով։

Կը հրաւիրուին պէտք ունեցողները, ուրիշ վաճառատուն մը դիմելէ առաջ, անգամ մը փորձել Գալֆաեան վաճառատունը, որ սովորական գներէն հարիւրին 15-20 կը զեղչէ, երբ յաճախորդները ուղղակի դիմեն իրեն առանց Թաբիսիէի կամ Եօրկանճիի ընկերակցութեան։
7—30

թիւն մը ունէր, որ սոսկալի ցաւեր կը պատճառէր իրեն եւ որու բուժումը անյուսալի էր։ Քիչ ատեն ետքը խեղճ կինը, որ ամուսինն ու զաւակը կը պաշտէր եւ իր երկրաւոր կեանքին այսպէս քայքայուելուն չէր կրնար համակերպիլ, մեռաւ յուսահատ։

Պ. տը Սէրվիէր քանի մը տարի ապրեցաւ, բայց կնոջը մահը անոր կեանքին զապանակները խորտակեր էր։ Կարծես թէ զաւկին վրայ հսկելու համար էր միայն որ կ'ապրէր։ Երբ Քրիսթիան ինքզինքը կառավարելու տարիքը հասաւ եւ ա՛լ խնամածուի մը, առաջնորդի մը պէտք չունեցաւ,—մինչ անոր միտքը ժամանակէն առաջ արթնցուցեր էին,—հայրը գնաց իր սիրականին քով՝ որ իր [illegible] կինակիցը եղած էր քիչ ատեն։

Քրիսթիան պզտիկուց վարժուեր էր Շաւէյի դղեակ երթալու։ Զօրապետին կինը զաւկի մը պէս կը սիրէր զայն, եւ ան ալ [illegible] կը զգար փոքրիկ Ժանի համար, որ այն ատեն հազիւ չորս տարու էր։

Այս եղբայրական գորովը ժամանակով բուռն, հզօր սիրոյ մը փոխուեցաւ, մին այն անմեղ սէրերէն, որոնք մարդուս ամբողջ կեանքը կը պարունակեն ու կ'ամփոփեն։

Քրիսթիան ինչպէս գիւղը, նոյնպէս Բարիզի մէջ զօրապետին տունը շատ սիրալիր ընդունելութիւն գտաւ, եւ իր ուսումնքը աւարտելէ ետքը, գրեթէ շարունակ հոն էր։ Ծերունի զինուորականը զաւկի պէս կը սիրէր զայն, կ'ուզէր որ զինուորական վարժարանը մըտնէր, վասն զի յուսալով որ Ժան օր մը տիկին տը Սէրվիէր պիտի կոչուէր, կը փափաքէր որ փեսան զինուորական ըլլար։ Բայց երիտասարդը զինուորական ասպարէզը չէր սիրեր։ Քրիսթիան անուշ, հանդարտ տղայ մըն էր, յարատեւող, անկուն, բարձր ու թափանձող մտքի, վայելուչ ու փափուկ ճաշակի տէր, բայց ամենէն աւելի լուրջ ու [illegible] ուսումնասիրութիւններն ու խուզարկութիւնները կը սիրէր։

Գերմանիոյ, Աւստրիոյ եւ Իտալիոյ մէջ պզտիկ ճամբորդութիւն մը ըրեր էր, երկրորդ կայսրութեան [illegible] ժամերով կը կենար զօրավարին սենեակը, [illegible] անոր, անոր յիշողութեանը կը դիմէր եւ ծանօթագրութիւններ կ'ընէր։

Ժանի ներկայութիւնը բոլորովին կը քաշէր զինքը։ Ինքն ալ կը փափաքէր որ միշտ հոն մնայ, անոր քովը, լամբարին լուսովը դիտէ անոր չքնաղ դէմքը, անոր անբիծ ու խաղաղ կեանքովը ապրի, վասն զի բոլոր հոգիովը կը սիրէր զայն։ Բայց զօրավարին կինը այսպէս չէր ուզեր, եւ հարկ էր հնազանդիլ այն սոսկալի կնոջ, վասն զի տանը մէջ ամենուն կը հրամայէր։

Զօրապետը, թէեւ Քրիսթիանը սաստիկ կը սիրէր, սակայն քիչ մը չափազանց զգօն, չափազանց հանդարտ կը գտնէր զայն։

Աւելի պիտի սիրէր՝ եթէ քիչ մը կրակոտ, անառակ, խմող, խաղացող, կռուող եւ մինչեւ անգամ . . . [illegible] ըլլար։

Զուարթ եղած օրերը, երբ ցաւերը [illegible] «օրիորդ» կ'անուանէր զայն։ Զօրավարին կինը ուրիշ [illegible] գտեր էր անոր. «վանական» կը կոչէր զայն, վասն զի կ'ըսէր թէ [illegible]

Ու խնդալով «Հայր Քրիսթիան» կը կոչէր զայն։

Եթէ մէկը երբեք իրեն ըսէր թէ այդ վանականը, այդ զգաստ տղան ամենաբուռն սիրով մը կը տոչորէր, զօրավարին կինը ուսերը ցնցելով՝ պիտի խնդար այդ խօսքը ըսողին վրայ։

Դիւրին է թէ բնապէս սիրամոլ կարգ մը կիներ կան, որոնք չեն կրնար ընդունիլ թէ իրենց շրջանակին մէջ իրենցմէ ուրիշ կին մը կրնայ սէր ներշնչել։

Տիկին տը Շազէ ալ անոնցմէ էր։

Այո՛, եթէ ըսէին իրեն թէ իր մօտը մէկը կար, որ բուռն սիրով մը կը տոչորէր, քիչ մը վերը ըսածնուս պէս ուսերը ցնցելէ ետքը՝ պիտի գոչէր.

—Քրիսթիան ինծի սիրահա՞ր . . . վանականը . . . Հայր Քրիսթիա՞նը . . . Տէ՜ր Աստուած, ո՛րքան ծիծաղելի բան . . .

Բայց որովհետեւ ոչ ոք անոր ուշադրութիւնը հրաւիրած, ոչ ալ գործը իմացուցած էր անոր, եւ որովհետեւ միւս կողմէ չէր կրնար ենթադրել որ իր աղջիկը՝ Ժան, [illegible] չէր գիտեր։

Ժան տասնըութ տարու էր, հետեւաբար Քրիսթիան տը Սէրվիէր քանը վեց տարու կար։

Զիրար սիրելնին խոստովանա՞ծ էին իրարու։

Ո՛չ, խոստովանելու պէտք չկար։ Գիտէին եւ ապահով էին որ ցմահ կապուած են իրարու։

Զիրար շատ դիւրաւ կը հասկնային։ Մէկ նայուածքը բաւական էր Քրիսթիանի կամ Ժանի՝ իրենց գաղափարը յայտնելու համար։ Մին միւսին աչքերովը կ'ապրէր եւ, ինչպէս որ ըսած է բանաստեղծը՝ «Մէկուն սրտին մէջ սկսած մտածումը միւսին սրտին մէջ կ'ամբողջանար։»

Քրիսթիան երբեք չէր մտածած որ ուրիշ մը կրնար Ժանի ամուսինն ըլլալ, Ժան երբեք չէր ենթադրեր որ օր մը կրնար Քրիսթիանէն ուրիշի մը կինն ըլլալ։

Սուրբ սէր, հանդարտ ու անխռով սէր, որու անծանօթ էին ուրիշ սէրերու [illegible], հեշտանքները, եռանդութիւնները։

(Շարունակելի)

տուգանք առնեն, իսկ անասունները զերծ մնան ո եւ է տուգանքէ ։

ՄԱՆԱՍԹԸՐՐԻ իտալական հիւպատոս անուանուած Պ. Րոսէ, որ երկու տարի առաջ արդէն Կ. Պոլսոյ գեր-հիւպատոս էր եւ նոյն պաշտօնով Օտէսա փոխադրուած էր, մայրաքաղաքս եկած է ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութեան պաշտօնեաները հրաման ստացեր են ամէն օր ժամը 4½ին իրենց գործին գլուխը գտնուիլ եւ իրիկուան ժամը 10½ին միայն մեկնիլ ։

ԱՂՆԱՄԻ ՏՈՒՐՔԸ. Ելմտացոյցին մէջ ոչխարահամարի տուրքին հասոյթը 1,700,000 ոսկի նախատեսուած է ։ Որոշուած է որ այդ գումարին երեք չորրորդը յատկացուի տեղական ծախքերուն եւ գաւառներուն մէջ բանակին պահպանման ։ Մնացեալը շաբաթական հաւասար վճարումներով պիտի ղրկուի կեդրոնական վարչութեան ։ Մալիէն հետեւաբար պատուիրած է բոլոր նահանգներուն որ հոգ տանին մեծ ճշդապահութեամբ այդ գումարները ղրկելու Կ. Պոլիս ։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆԸ հետեւեալ տեղեկութիւնը ստացած է ․

«Մարտ 29ին առտուան իբր ժամը 11ին Ստրոմպոլիի (Լիբարի կղզիներ, Իտալիա) հրաբուխը սկսաւ մեծ ուժով ժայթքել ։ Զգալի ցնցումներ Բալմի, Սանդա-Էօֆէմիա եւ Րէճճիօ տի Գալապրիա ։»

ՄԻԱՑԵԱԼ-ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ընդհանուր հիւպատոս Պ. Շորդ եւ տիկին Շորդ առջի օրը Աղեքսանդրիա ուղեւորեցան, ուսկից Երուսաղէմ պիտի երթան ։

ԹԱՏՐՈՆՆԵՐ. Թուրք թերթերուն հրատարակած մէկ վիճակագրական տեղեկութեան համաձայն, Րամազան ամսուն Շահզատէ Պաշիի հինգ թատրոններու ընդհանուր հասոյթը եղած է 432,000 ղրուշ ։ Ասոնցմէ Միոքը՝ իւրաքանչիւր ներկայացումէն 3700 ղրուշ հասոյթ ունեցած է, Խանէնտէխանէ թատրոնը՝ 3366 ղրուշ, Օսմանեան թատրոնը՝ 3233, Խայեալխանէն՝ 2233 եւ Էյլէնճէխանէն 2166 ղրուշ ։

ԵՐԿՐԱՉԱՓՆԵՐ. Սըվազի նահանգին առաջին երկրաչափ կարգուած է Գասթէմունիի նախորդ առաջին երկրաչափ Ապտիւլհալիմ էֆէնտի ։ Սըվազի առաջին երկրաչափ Պէրթինիէ էֆէնտի միեւնոյն պաշտօնով Ատանա փոխադրուած է ։ Գասթէմունիի առաջին երկրաչափ կարգուած է Ատանայի նախորդ առաջին երկրաչափ Րաֆայէլ էֆէնտի ։

Սէլանիկի երրորդ կարգի երկրաչափ կարգուած են Պրուսայի երրորդ կարգի նախորդ երկրաչափ Թովմաս էֆէնտի Թովմասեան եւ Գոլոլեան էֆէնտի ։ Սուրիոյ նահանգին երրորդ կարգի երկրաչափ կարգուած է Պրուսայի երրորդ կարգի նախորդ երկրաչափ Ասատուր էֆ. ։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

Ծովը ինկած ․ Չորեքշաբթի օր, Գարաթաշի առջեւ, Թուրք կին մը ծովը ինկաւ Շիրքէթի թիւ 43 շոգենաւէն որ Վոսփոր կ՚երթար ։ Նաւապետը անմիջապէս կեցուց նաւը եւ խեղճ կինը կրցան ազատել ։

—Գողերը երեքշաբթի գիշեր մտեր են Եէնիքէօյ Րիզա պէյի տունը եւ առեր տարեր են ոսկի ժամացոյց մը եւ շղթայ մը՝ 50 ոսկիի արժողութեամբ ։ Րիզա պէյի նախկին սպասաւոր Իպրահիմ անուն մարդ մը եւ եղբայրը ձերբակալուեցան ։

—Դրամանենգ. Ոստիկանութիւնը Ֆէնէրի մէջ ձերբակալեց մէկ քանի հոգի, որոնց մասին կասկած ունի թէ դրամանենգութեամբ կը զբաղին ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Հինգշաբթի 23 Մարտ

Ընթացք փոխանակագրոց		
Երեք ամիս Լոնտոնի վրայ		111 25
» » Բարիզի »		22 60
Քօնսօլիտէ		
Բացուեցաւ		29 24
Գոցուեցաւ		29 24
Թահվիլաթը Օսմանիէ		
Իրիկուն		97
Ընթացք Արժէթուղթերու		
Փոխառութիւն Սէրի A.		64 —
» » B.		46 25
» » C.		29 25
Բաժնետոմսք		
Ռումէլի երկաթուղի	ֆր.	151 —
Թրամվէյ	ոսկի	10 80
Ռէժի		22 18
Օսմ. Ապահովագր. ընկերութիւն	ոսկի	8 85
Ոսկալէթ	»	3 45
Քրէտի ժէնէրալ Օթման	»	11 28

Ընթացք դրամներու

Օսմ. ոսկի	100 —	20 ֆրանք	88 19
Մէճիտ	108 16	Անգլ. ոսկի	110 28
Պէշլիք	103 —	Մարք Գեր. ոսկի	107 00
Մէթալիք	98 20	Իմբէրիալ	90 30
Թասֆիյէ	18 —	Ֆլորին	53 20
Տկս. Ղ. Փորսայի	6 —	Րուպլի թուղթ	8 35

Հարաւային Ափրիկէի
Ոսկեհանքի բաժնետոմսեր

Գնենք ու ծախենք հոս
Առանց ո եւ է ծախքի
Crœsus deep,
West Rand Mines,
Sheba.
British S. A. (Chartered)
Transvaal Consolidated etc. etc.
Ա. ՖԱՐՐԱ Փոխանակութեան Միջնորդ Կ. Պոլիս

ԿԱԹՆՏՈՒ ԿՈՎ

Կովու վաճառական Պ. Բանաեօթ այս անգամ իր վաճառատունը Պահճէ Գաբուէն փոխադրած է Տէմիր Գաբու, երկաթուղիի կայարանին դէմ թիւ 35 ախոռը, ուր առաջուան պէս միշտ Խրիմու եւ Զուիցերիական ընտիր կաթնտու կովեր ծախէ խիստ աժան գնով ։ 31—36

ՏՕՔԹՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ

Մասնագէտ ծննդական գործարաններու եւ գաղղիական հիւանդութեանց, Ղալաթիա, Կամարջին գլուխը, թիւ 5 ։

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի

ΑΔΕΛΦΩΝ Μ. ΜΠΑΡΜΠΑΡΕΣΟΥ

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Այս տունը, որ կը շարունակուի որդւոց յորդի, հիմնուած է 1840ին ։ Այս քոնեաքը չոր խաղողի զուտ ու անարա արտադրութիւնն է, զոր կ՚երաշխաւորեն երկար փորձերը, քոնեակին հնութիւնը եւ այն պաշտօնական մրցանակները, որո արժանացած է 1875 ի եւ 1888 ի Յունական ցուցահանդէսներուն, 1889 ի Բարիզի ցուցահանդէսին եւ 1893 ի Շիքակոյ ցուցահանդէսին մէջ ։

Տեղեկութեանց համար դիմել Բիրէա գործարանատէրերուն կամ անոնց ներկայացուցիչներուն .

ANCRE ԱՆՔՐԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ
ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆԸ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐԸ
ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾԸ

Երաշխաւորութեան դրամագլուխ 126 միլիոնէն աւելի | 1871էն մինչեւ 93 վճարեալ գումար 180 միլիոն

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ
Պրք. կոմս Էտմոն Ձիչի, կայս. եւ թգ. խորհրդական, նախագահ
» Ռոտոլֆ Հօյօս դեր-նախագահ.
» Եօզէֆ Հօյօս կայս. եւ թգ. խորհրդական
» Քօլոման Նաքօ » » » »
» Անթուան Բրօքէշ տ'Օսթէն
Թէոտոր Բօնցէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ.

Կառավարութեան Կոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻՒՔ. կայս. եւ թագ. նախարարական խորհրդական
Ընդ. գործակալ ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ
Տնօրէնութիւն. Բերա, «Թիւնէլի Հրապարակ ․ Սարաֆեօղլուի տունը
Սեղանաւոր Ընկերութեան Պ. Ս. ԱՏԼԷՐ

SANTAL SALOLÉ LACROIX

ԳԱԲՍԻՒԼՆԵՐԸ

Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամէնէն ազդուն և ամենալաւ իւրացնելին է ։
Վաճառատեղին՝ դեղարան Լագրուա, 76, Շաթօ-տօ փողոց. Բարիզ.

Կը ծախուի ամէն դեղավաճառաց քով

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՕՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

(ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ԹՈՒԻՆ 1852)

Կը ծանուցանեն արգոյ հասարակութեան թէ փակելով Պոլսոյ (Պահչէ-Գաբու)ի տունն, վերջապէս հաստատուած են իրենց Բերայի մասնաճիւղը թիւ 396 Մեծ Փողոց (Եանիի գարեջրատան վրայի յարկը՝ ճիշդ Զուպուքճեան գոհարավաճառաց դէմը) եւ ըստ առաջնոյն նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենաստոյգ ցաւած եւ անյոյս դատուած ակռաները մեկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն . ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ ։

Գատըգիւղցի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը թիւ 1 Խրիսօվէլի փողոց, ամէն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր ։

Թիւ 396 Մեծ Փողոց Բերա . Թիւ 1 Խրիսօվէլի փողոց Գատըգիւղ

THE PATRIOTIC

ԲԱԴՐԻՕԴԻՔ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
Հիմնուած ի Տըպլին 1824 ին

Դրամագլուխ 1,500,000 անգլ. ոսկի
Տարեկան եկամ. աւելի քան 200,000

ԿԱՏԱՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ.— Վնասները կը վճարուին փութով եւ առատաձեռնութեամբ
Ընդհանուր գործակալ ՊԷՅՔԸՐ եւ ԷՏՈՒԱՐՏՍ
Քասանճօղլու խան, Պահչէ-գաբու, Ստամպոլ

Դեր գործակալք ՄԻՀՐԱՆ ՍԱՐԸԵԱՆ
8, Համիտիէ ճամբէսի Ստամպոլ

ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ
Իպրէթ խան, Ղալաթիա

ՖԷՔԻՒԼ ՊԼՕՔ

TOMBLAINE
près Nancy (France).
FÉCULE BLOCH
Garantie pure et véritable
Nous prions le public de réclamer la véritable Fécule Bloch
Pour mettre fin aux contrefaçons déloyales, MM. BLOCH préviennent le public que la Fécule sortant de leurs Usines est vendue sous la dénomination de Fécule Bloch
MÉDAILLE D'OR

Ամենէն ընտիր եւ ամենէն համովը

ԹԱՓԻՕՔԱ ՊԼՕՔ

TOMBLAINE
près Nancy (France).
TAPIOCA BLOCH
Garanti Pur et Véritable.
Nous prions le public de réclamer le véritable Tapioca Bloch.
Pour mettre fin aux contrefaçons déloyales, MM. BLOCH préviennent le public que le Tapioca sortant de leurs Usines est vendu sous la dénomination de Tapioca Bloch.
MÉDAILLE D'OR

Ամենէն ընտիր ամենէն համովը

ՈՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Հիմնեալ 1828
Հաստատեալ ի Բարիզ իր կեդրոնատեղին, Պանք Փողոց, թիւ 15

Դրամագլուխ	Ֆրանք	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	7,650,000
Թղթապանակին մէջ	»	69,244,813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	»	15,328,801
Վճարուած վնասք	»	176,000,000

Ի Կ. Պոլիս, Ընկերութեան դրամատունը՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ ։
Տեղեկութեանց համար դիմել առ Սիմոն Քայսէրլեան, մասնաւոր անօրէն ի Պոլիս, Ղալաթիա, Քարաքէօյի հրապարակը, Եէնի-Խան, առաջին յարկ ։
Երաշխաւորութիւնք «ՈՒՆԻՕՆ»ի կենաց ճիւղին ՖՐԱՆՔ 118 ՄԻԼԻՈՆ .

ՍԻՆԿԵՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ամենամեծ Յաղթանակը

ՇԱՀԱԾ Է ՇԻՔԱԿՈՅԻ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

Բոլոր աշխարհի հանդէպ Սինկերի կարի մեքենայից գերազանցութիւնը եւ իր օրինակաց իւրաքանչիւրին մասնաւոր արժանիքը ապացուցանելու համար, նորա այլազան ընտանեկան եւ արհեստական մեքենայից տրուած են,

54 ՎԿԱՅԱԿԱՆ

Կեղծերէն զգուշացէք

Ճշմարիտ Սինկերի կա մեքենայից իւրաքանչիւրի վրայ, անպատճառ ստո գծեալ յատկանիշը կը գտնուի ։

Սոյն մեքենայք, ի Պոլի եւ ի գաւառս, Միւսիւ Ճ. Նայտլինկէր ի կողմանէ հաստատեալ մթերանոցաց մէ միայն կը վաճառուին, որ են հետեւեալք ։

1. Ի Ղալաթիա, Թիւնէլ փողոց, Սինկեր խան. 2. Ի Ղալաթիա, Գարաքէօյ Վօյվօտա փողոց Թրամվայի կայարանի դիմաց թիւ 120. 3. Բերա Կալաթա Սէրայի դպրոցին դիմաց. 4. Պոլիս, Պապը Ալի ճատտէսի թիւ 11 ։

ԱՆՄՐՑԵԼԻ՛

ԱԺԱՆ ԾԱԽԵԼ ՇԱՏ ԾԱԽԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԿՕՇԿԱԿԱՐ ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Մահմուտ Փաշա Թ. 211. եւ Գարաքէօյ Գումրուքի խանին անկիւնը Թ.

Սոյն կօշկակարատունը, քսան եւ հինգ տարիներէ ի վեր արհեստին համար ա ծած խնամոց շնորհիւ հաս րակութեան համարումը հած է, մեծ քանակութեա գաղիական ամենալաւ ա րանքներէ ամէն ձեւի եւ մէն չափու կօշիկներ ու Նաեւ չափու վրայ կօշիկ կը շինէ, եւ ամենէն նր ճաշակ եւ դժուարահաճ նողներն իսկ ամենայնիւ գոհացնէ ։

Ապրանաց եւ արհեստ բարձրութեամբ անզուգական է ։ Կօշիկներ ու վերջին գները արգոյ հասարակութեան արդէն յայտնի են

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ				ԴԱՐՁ			
ԿԱՅԱՐԱՆ		Կառք. թ. 122 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ		Կառք. թ. 121 խառն Առտու	
		ժ.	վ.			ժ.	վ.
Էսկի-Շէհիր	մեկ.	1	—	Էնկիւրիւ	մեկ.	2	10
Աք-Պունար	»	1	49	Սինճան-քէօյ	»	3	6
Ալբիւ-Քէօյ	»	2	35	Մալըքէօյ	»	4	20
Պէյլիկ-ախըր	»	3	23	Բօլաթլը	»	5	59
Սարը-քէօյ	»	4	38	Պէյլիկ-քէօբրիւ	»	6	51
Պիչէր	»	5	35	Սաքըլար	»	7	23
Սաքըլար	»	6	20	Պիչէր	»	8	8
Պէյլիք-քէօբրիւ	»	7	—	Սարըքէօյ	»	9	13
Բօլաթլը	»	7	55	Պէյլիկ-ախըր	»	10	20
Մալըքէօյ	»	9	17	Ալբիւ-քէօյ	»	11	16
Սինճան-քէօյ	»	10	19	Աք-պունար	»	11	45
Էնկիւրիւ	հասն.	11	12	Էսկի-Շէհիր	հասն.	12	41
		իրկն				իրկն	